

Архівни України

ОРГАН АРХІВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ РАДІ МІНІСТРІВ УКРАЇНСЬКОЇ РСР

№ 2 (124) 1974

Березень—квітень

Рік видання XXVIII
Виходить раз на два місяці

ЗМІСТ

О. Г. Мітюков — Підсумки роботи архівних установ Української РСР у 1973 році та завдання на 1974 рік	3
А. В. Кентій, В. П. Боднар — Обговорення завдань четвертого, визначального року п'ятирічки	14
М. М. Базанова — Питання роботи державних архівів з кінофотофонодокументами	20
Д. С. Щедрина — Діяльність Одеського губернського іспарту по збиранню історико-революційних документів (1922—1925 рр.)	27

До 30-річчя визволення України від німецько-фашистських загарбників

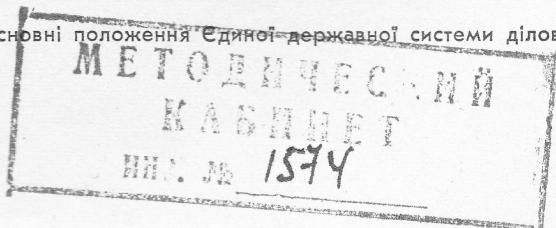
К. Ф. Міщенко — Листівки про всенародну боротьбу з німецькими окупантами на Правобережній Україні (1943—1944 рр.)	33
С. М. Скарбовійчук — Визволення Криму (за кінофотодокументами ЦДАКФФД УРСР)	47

ОБМІН ДОСВІДОМ

Л. А. Кирилюк (Івано-Франківськ) — Зв'язки Івано-Франківського облдержархіву з музеями та школами	55
Л. Б. Пількевич — Про науково-технічне опрацювання кінодокументів телестудій у ЦДАКФФД УРСР	59
М. С. Ольховий, М. А. Ємельянов (Херсон) — З досвіду організації роботи поточних партійних архівів у Херсонській області	64

ДІЛОВОДСТВО

О. М. Гомонов — Основні положення Єдиної державної системи діловодства	66
--	----

Укрб 11205127

ОГЛЯД ДЖЕРЕЛ

О. А. Купчинський (Львів) — Марко Черемшина в документах і матеріалах львівських архівів, бібліотек і музеїв	70
Н. Г. Кривцова (Сімферополь) — Документи Кримського облдержархіву про земельну політику Рад у 1921—1925 рр.	76
М. І. Зимодря, С. С. Бобинець (Ужгород) — Невідома публікація автобіографії Т. Г. Шевченка німецькою мовою	81

НОВІ НАДХОДЖЕННЯ

Н. М. Фаустова — Центральний державний історичний архів УРСР у м. Києві	84
С. А. Гальченко — Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва УРСР	85

ХРОНІКА ТА ІНФОРМАЦІЯ

С. П. Цин — Республіканська нарада-семінар з питань роботи державних архівів з кінофотофонодокументами	87
Л. Ф. Крупіна (Запоріжжя) — Нове приміщення Запорізького облдержархіву	88
Н. Г. Климовська — Конференція дослідників у ЦДАЖР УРСР	89
С. І. Кононенко (Черкаси) — Виставка документів, присвячена 30-річчю визволення Черкащини	90
О. Ф. Нагорний (Кіровоград) — До 30-річчя визволення Кіровоградщини	91
Г. С. Цебенко (Чернівці) — До 30-річчя визволення Північної Буковини від фашистських загарбників	91
М. Г. Вавричин (Львів) — Семінар з архівознавства і спеціальних історичних дисциплін у ЦДА УРСР у м. Львові	92
Т. О. Порунова, Т. М. Бордунова (Ворошиловград) — Наукова конференція у Ворошиловградському облдержархіві	94
Г. Т. Вайнбаум (Львів) — Теоретичний семінар у Львівському облдержархіві	94
Д. П. Полович (Ужгород) — Нарада-семінар відповідальних за відомчі архіви Закарпатської області	95
Л. С. Смирнов (Миколаїв) — Семінар працівників госпрозрахункової групи Миколаївського облдержархіву	95
К. І. Койфман (Вінниця) — Зональний семінар працівників мікрофотолабораторій у Вінницькому облдержархіві	96
Н. П. Гусева (Львів) — Зустріч істориків-архівістів із студентами у Львові	96

Редакційна колегія:

О. Г. Мітюков (головний редактор), Н. Ф. Врадій, Л. З. Гісцова, П. С. Дишлевий, В. О. Замлинський, В. С. Коновалова, І. П. Кравченко (заст. головного редактора), В. В. Кузьменко, М. О. Місерман, М. Г. Савченко, З. О. Сендик, Г. Я. Сергієнко, В. І. Стрельський, Т. В. Студенніков, Є. П. Шаталіна.

Адреса редакції: 252601, Київ-110, МСП, Солом'янська, 24.

Телефони: 76-81-33, 71-97-64, 71-97-63.

АРХИВЫ УКРАИНЫ

Научно-информационный бюллетень Архивного управления при Совете Министров УССР
(На украинском языке)

© Архівне управління при Раді Міністрів УРСР, 1974 р.

БФ 07328. Підписано до друку 11.IV. 1974 р. Формат паперу 70×108¹/₁₆. Друк. фіз. арк. 6. Умовн. друк. арк. 9,6. Обл.-вид. арк. 9,8. Тираж 19720. Зам. К-32.

Друкарня видавництва «Київська правда», Київ, вул. Леніна, 19.

кового відділу Я. М. Гринчишин у своєму повідомленні зазначив, що треба знати працівникові, коли він починає роботу по впорядкуванню документів, докладно розповів, де і як знайти необхідні відомості. Значну увагу приділив він так званій «шахматці», яка служить для контролю за повнотою документів і яку також можна використати для складання схеми заголовків і їх уніфікації та для контролю обсягу виконаної роботи. Виступаючий дав поради щодо самого процесу впорядкування відомчих архівів.

Учасники семінару, зокрема, заст. директора Львівського облдержархіву А. Д. Мільшина, ст. інспектор архівного відділу

облвиконкому О. І. Лоскутов, ст. науковий співробітник Б. М. Олійник, звернули увагу на перспективи дальшого піднесення рівня діловодства в установах — впровадження державних стандартів на організаційно-розпорядчу документацію, каталогізацію документів відомчих архівів та здійснення методичного керівництва їх діяльності, на прогресивність форми карткової реєстрації документів, особливо у відношенні до багатааспектної документації, на конкретні заходи, які могли б зрушити з місця справу поєднання каталогізації документів установ, організацій та підприємств, на необхідність використання наочних посібників при проведенні таких семінарів.

Г. Т. ВАЙНБАУМ

НАРАДА-СЕМІНАР З ВІДПОВІДАЛЬНИМИ ЗА ВІДОМЧІ АРХІВИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

21 листопада 1973 р. в Ужгороді відбулася нарада-семінар з відповідальними за відомчі архіви обласних установ, присвячена ходу виконання постанови Ради Міністрів УРСР № 301 від 9 червня 1970 р.

З доповіддю «Про хід виконання постанови Ради Міністрів УРСР № 301 від 9 червня 1970 р.» виступив завідуючий архівним відділом облвиконкому, який спинився на завданнях, поставлених урядовою постановою перед установами, організаціями та підприємствами в галузі діловодства, відбору та впорядкування документів, їх використання і забезпечення зберігання. Доповідач вказав слухачам наради-семінару на літературу з питань організації діловодства і архівної справи, необхідну для підвищення їх кваліфікації, а також методику розробки номенклатур справ і організації роботи експертних комісій в установах.

Про відбір на державне зберігання документів установ, організацій і підприємств розповіла ст. інспектор архівного відділу М. Г. Обухова, яка спинилась на принципах та критеріях проведення експертизи цінності документальних матеріалів. Інспектор архівного відділу Н. І. Кирик у повідомленні «Про стан упорядкування документів в установах, організаціях та підприємствах області» відмітила, що частина установ вчасно проводить експертизу

й упорядкування документів і подає описи на затвердження ЕПК архівного відділу. Але ряд обласних установ, незважаючи на неодноразові нагадування архівного відділу, рішення облвиконкому № 88 від 13 березня 1973 р., в якому вказано частині керівників на недопустимість невиконання постанови Ради Міністрів № 301, не упорядкувала документи за 1965—1971 рр. Особливо це стосується машинобудівного заводу, комбінату «Закарпатліс», обласної планової комісії.

Завідуюча архівом Ужгородського машинобудівного заводу В. О. Білоусова в своєму виступі розповіла про роботу експертної комісії заводу, недоліки в її роботі і запевнила, що в 1974 р. адміністрація заводу вживе заходів до поліпшення роботи у діловодстві заводу й архіві. Завідуюча архівом заводу «Ужгородприлад» В. С. Єременко розповіла про роботу відомчого архіву та труднощі, які трапляються в роботі архіву, зокрема, про незадовільні умови зберігання документів та умови праці і звернулась до архівного відділу з проханням допомоги у вирішенні питання про забезпечення архіву робочою кімнатою та сховищем. Завідуючий об'єднаним архівом облпрофради П. В. Опаленик поділився досвідом роботи об'єднаного відомчого архіву і висловив побажання, щоб ініціатива створення об'єднаних відомчих архівів йшла від обласних установ.

Д. П. ПОПОВИЧ

СЕМІНАР ПРАЦІВНИКІВ ГОСПРОЗРАХУНКОВОЇ ГРУПИ МИКОЛАЇВСЬКОГО ОБЛДЕРЖАРХІВУ

18—20 грудня 1973 р. архівний відділ Миколаївського облвиконкому провів семінарські заняття з науковими і архівотехнічними працівниками госпрозрахункової групи, які працюють у райміськдержархівах області.

З доповіддю на семінарі виступив завідуючий архівним відділом облвиконкому

І. С. Бездітний, який детально спинився на завданнях працівників госпрозрахункових груп у 1974 р. і особливо підкреслив, що описи впорядкованих фондів повинні своєчасно подаватись на розгляд ЕПК і затверджуватись нею з першого подання. Завідуючим деякими райдержархівами було вказано на необхідність посилення уваги

до роботи упорядників справ у відомчих архівах, зменшення собівартості робіт госпрозрахункових груп.

Виступаючи критикували недоліки в роботі, вказували на їх причини, вносили конкретні пропозиції. Г. Д. Богатий, Т. Г. Молдован, М. П. Явланова узагальнили набутий досвід, виявили недоліки, що гальмують науково-технічне впорядкування документів відомчих архівів і архівних фон-

дів. Наукові співробітники госпрозрахункової групи м. Миколаєва Я. В. Бурть, Б. Л. Мітяшова, Р. П. Терещенко, Г. П. Ширяєв, Л. Г. Сидоренко поділилися практичним досвідом роботи. Виступаючи також вказали на недоліки у роботі завідуючих Первомайським, Єланецьким, Вознесенським, Братським, Новобузьким, Кривоозерським і Доманіївським райдержархівами.

Л. С. СМІРНОВ

ЗОНАЛЬНИЙ СЕМІНАР ПРАЦІВНИКІВ МІКРОФОТОЛАБОРАТОРІЙ У ВІННИЦЬКОМУ ОБЛДЕРЖАРХІВІ

30—31 січня 1974 р. у Вінниці відбувся семінар начальників лабораторій Вінницького, Житомирського, Одеського та Хмельницького облдержархівів, де були також присутні працівники Вінницького облдержархіву.

У доповіді «Організація роботи зональної лабораторії по обробці мікроплівки в державних архівах та ведення обліково-звітної документації» ст. методист Вінницького облдержархіву висвітлила завдання, що ставляться перед зональною лабораторією та обслуговуваними архівами. Оператори Ф. З. Коваленко, Д. Й. Болтак і ст. техник В. А. Вакаръов прочитали лекції та провели практичні заняття з тем: «Мікрофільмування документів в держархівах», «Підготовка та обробка негативної плівки в проявній машині», «Підготовка негативної плівки для копіювання позитивів та виготовлення позитивів», «Монтаж негативу та порядок проведення його технічного

огляду», «Порядок зберігання мікрофільмів в державних архівах». На семінарі обмінялися досвідом роботи начальник зональної лабораторії Д. Я. Кривий, оператори Б. І. Сташевський (Хмельницький облдержархів), М. М. Бондаренко (Одеський облдержархів), ст. техник В. А. Капітанюк (Житомирський облдержархів).

Учасники семінару позитивно висловились щодо спільного обговорення питань роботи зональної лабораторії.

В заключному слові завідуючий архівним відділом Вінницького облвиконкому І. А. Безуглий висловив впевненість, що архівісти докладуть всіх зусиль, щоб втілити в життя рішення грудневого (1973 р.) Пленуму ЦК КПРС, положення Звернення ЦК КПРС до партії, до радянського народу, постанови ЦК КПРС про розгортання соціалістичного змагання в четвертому, визначальному році п'ятирічки.

К. І. КОЙФМАН

ЗУСТРІЧ ІСТОРИКІВ-АРХІВІСТІВ ІЗ СТУДЕНТАМИ У ЛЬВОВІ

У Львівському облдержархіві вже стало традицією підтримувати зв'язки з громадськістю міста й області. Наукові працівники архіву виступають з лекціями в учбових закладах, установах, на підприємствах, організують зустрічі з представниками громадськості, влаштовують пересувні виставки документів архіву.

Нещодавно така зустріч відбулася в актовому залі архіву із студентами-істориками Львівського ордена Леніна державного університету ім. Ів. Франка. Почесним гостем була колишній член КСМЗУ і КПЗУ К. П. Пильо.

Із вступним словом до присутніх звернулася заступ. директора облдержархіву А. Д. Мільшина. Вона підкреслила, що основною метою цієї зустрічі є ознайомлення студентів зі складом і змістом документів архіву. Про це розповіла в своїй доповіді ст. методист облдержархіву В. І. Котельникова. Зокрема, доповідачка ознайомила присутніх з історією створення Львівського облдержархіву, де зібрані цінні документи, що розповідають про вплив Великого Жовтня на революційну боротьбу західноукраїнських трудящих за своє соціальне і національне визволення, за возз'єднання з Радянською Україною. Крім того,

в архіві зберігаються документи радянських установ, організацій, підприємств, які характеризують розвиток промисловості, сільського господарства, науки і культури Львівщини за роки існування Радянської влади в Західній Україні.

Присутні дізналися також і про унікальні документи, які зберігаються в архіві,— це матеріали про революцію 1848 р., про соціалістичну пропаганду, яку проводили І. Франко, М. Павлик в Галичині, та інші цінні документи Галревкому тощо.

В. І. Котельникова свою доповідь супроводжувала показом унікальних документів. Із спогадами про возз'єднання Західної України з Радянською Україною у 1939 р. та про свою підпільну роботу виступила почесний гість колишній член КСМЗУ і КПЗУ К. П. Пильо. Від імені студентів партгрупорг М. М. Сородник подякувала архівістам за організацію змістовної і цікавої зустрічі. Студенти оглянули також виставку документів до 70-річчя II з'їзду РСДРП та до 100-річчя з дня народження української співачки Соломії Крушельницької.

Виступи учасників зустрічі були записані на магнітофонну та зняті на кіноплівку.

Н. П. ГУСЕВА